

1. Úvod

Následující stránky obsahují překlad dvou částí kodexu 44 A 8, konkrétně částí obsahujících popis boje s dýkou. První z nich obsahuje dochovanou část učení mistra Andrease Lignitzera, druhá pak techniky mistra Martina Huntfeldta. Kodex byl sepsán někdy kolem roku 1452 mistrem Peterem von Danzig a mimo již zmíněných částí obsahuje také popis boje dlouhým mečem, boje na koni, v brnění, zápasu a meče s puklím. Manuskript je uložen v Biblioteca dell'Accademia Nazionale dei Lincei e Corsiniana, v Římě.

V překladu jsem vycházel z transkripce Dierka Hagedorna, která je volně dostupná na internetu (viz. zdroje). K překladu jsem mimo svých základních znalostí novověké němčiny využil obsáhlé slovníky pana Gerharda Köblera, který je poskytl na svých osobních stránkách (viz. zdroje).

Důvod, proč jsem zveřejnil tento text, byl, že jsem se chtěl podělit se o svou práci s lidmi, kteří by měli zájem interpretovat a cvičit techniky středověkého boje. Překlad určitě není bezchybný. Proto ho berte zejména jako pomocnou ruku při vlastních překladech a bádáních, jako odrazový můstek v počátcích svého vlastního výzkumu. Zároveň budu vděčen všem, kteří mne upozorní na chyby v něm obsažené.

Závěrem bych chtěl poděkovat těmto lidem:

mistrům Andreasi Lignitzerovi a Martinu Huntfeltovi za jejich učení
mistru Peterovi von Danzig za to, že jejich učení zachytil
Dierku Hagedornovi za jeho transkripci, kterou zveřejnil zdarma
Gerhardu Köblerovi, za jeho vynikající slovníky, které dal k dispozici zdarma
Karlů Černínovi, za jeho četné rady, korektury, podporu a inspiraci (také zdarma :--)

S pozdravem

Ondřej Adámek z Adamova
duben 2009

2. Překlad

2a. Boj s dýkou Mistra Andrese Lignitzera

85 r	Hie heben sich an Maister Andres lignitzers stuck mit dem degen	Zde začínají kusy s dýkou Mistra Andrese Lignitzera
	Merck das erst stuck mit dem degen Sticht er dir von oben nýder zw deine~ gesicht oder der prust So var mit deine~ denckñ arm~ von vnden auf vnd vach den stich in deinen arm~ vnd greif mit der dencken hant von Inwendig aussen vber sein rechten arm~ vnd druck In vast in dein dencke seitten vnd stich yn denn mit deine~ degen zw seinem gesicht ~	Věz první kus s dýkou: Bodá-li ti někdo shora dolů na obličej nebo na tělo, tak vyraz svou levou paží zespod nahoru a zachyť ten bod na svou paži a uchopte levou rukou zevnitř ven přes jeho pravou paži a tlač ho pevně na svou levou stranu a bodni ho pak svou dýkou do obličeje.
	Das ander stuck	Druhý kus
	Thu°et er sam er dir oben zw dem gesicht well stechen vnd macht dir einen feler vnd wil dich in die seitten stechen So vach den stich in dein dencken arm~ vnd vnd wind denn mit deiner dencken hant von vnden auf vber sein rechte hant vnd druck vast an dich an dein prust vñ stich in mit deinem degen zw seinem gesicht ~	Činí-li ti on, jako by ti chtěl bodnout nahoře do obličeje a udělá ti úskok a chce tě bodnout na stranu, tak zachyť bod na svou levou paži a překruť pak s tím levou rukou ze spod nahoru přes jeho pravou ruku a tlač silně na svou hrud' a bodni jej svou dýkou do obličeje.
	Das dritt stuck	Třetí kus
	Hat er den degen gefast das die scheiben peÿ seine~ daumen stet vnd sticht dir oben aber zw dem gesicht So var mit deiner dencken hant von vnden auf Inwendig seins rechten arm~s auswendig vber sein rechte hant vnd vach ým die hant vnd den degen in dein dencke vchsen vnd setz ým mit deine~ degen an wo du wild	Uchopil-li on dýku tak, že disk u jeho palce se nalézá a bodá-li ti nahoře na obličej, tak jdi levou rukou ze spodu nahoru zevnitř jeho pravé paže vnějškem přes jeho pravou ruku a zachyť mu ruku s dýkou ve svém levém podpaží a nabodni jej svou dýkou, kdekoliv chceš.
85 v	Das vierd stuck	Čtvrtý kus
	Hat er den degen aber das die scheiben peÿ dem daumen stet vnd sticht dir zw der seitten oder zw dem gemächt So var mit deiner lincken hant von oben nýder vnd stich mit deine~ degen vnder sein rechte hant vnd druck mit deiner dencken hant vndersich vnd mit deiner rechten hant vber sich heb vnd druck vast an dein prust vnd swing dich von ým auf sein rechte seitten ~	Má-li on dýku tak, že disk u palce se nalézá a bodá ti na stranu nebo na genitálie, tak vyraz levou rukou shora dolů a bodni dýkou pod jeho pravou ruku a tlač svou levou rukou pod sebe a svou pravou zvedni nad sebe a tlač silně na svou hrud' a kmitni sebou od něj na svou pravou stranu.
	Das fünfft stuck	Pátý kus
	Hat er den degen gefast das die scheiben an seinem clainem vinger stet vnd sticht aber von oben nýder So vaß deinen degen	Uchopil-li dýku tak, že disk na jeho malíčku se nalézá a bodá-li ti takto shora dolů, tak uchopte svou dýku stejně, takto bodni shora dolů proti jeho bodu

	auch also stich dw von oben nyder gegen seine~ stich vnd vber sein rechte hant So greiff denn mit deiner dencken hant vnder deiner rechten hant In dein degen klingen vnd druck deinen arm~ vast zw° samen vnd ruck yn vast hinder sich Das ist das verschliessen ~	a přes jeho pravou ruku, tedy uchop poté svou levou rukou pod tvou pravou ostří tvé dýky a tlač svou paží silně k jeho a trhni jím silně za sebe, že je to uzamčeno.
	Das sechst stuck	Šestý kus
	Hat er seinen degen getzogen vnd dw deinen nicht vnd sticht dir oben zw° So var mit deine~ rechten arm~ von vnden auf vnd begreif yn mit deiner rechten hant hinder seiner rechten vnd var mit deiner dencken hant von vnden auf an sein rechten elpogen vnd nym ym das gewicht vnd stos ym den	Pokud on svou dýku vytáhl a ty svou ne a bodá ti shora, tak vyraz pravou paží ze spodu nahoru a uchop jej pravou rukou vzadu za jeho pravou a jdi svou levou rukou ze spodu na jeho pravý loket a vezmi mu rovnováhu a vraž mu
86 r	arm~ gar vber deinen dencken arm~ vnd würf tauß es oder sibene ~	paži hodně nad tvou levou paži a vrhni jej (tauß es oder sibene – <i>tuto část neumím přeložit</i>).
	Das sibent stuck	Sedmý kus
	Hat er sein degen ee gezogen denn dw den deinen vnd sticht dir oben zw° So vach den stich in den dencken arm~ vnd var von Inwendig außen vber dem rechten arm~ vnd druck in dein dencke seitten vnd swing dich von ym auf dein rechte seitten So prichstu ym den arm~ Wiltu yn werffen auf den ruck So spring mit deine~ rechten pain auf dein dencke seitten vnd greif mit deiner rechttñ seittñ hant vnder sein rechten arm~ So wurfstu in vber die hüff ~	Vytáhl-li on dýku dříve než ty svou a bodá ti shora, tak zachyť ten bod na levou paži a jdi zevnitř ven přes pravou paži a tlač na svou levou stranu a kmitni sebou od něj na svou pravou stranu, takže mu zlomíš paži. Chceš-li ho vrhnout na záda, tak vyraž pravou nohou na svou levou stranu a uchop svou pravou rukou pod jeho pravou paží, tak jej vrhneš přes bok.
	Das acht stuck	Osmý kus
	Hat er aber den degen gezogen vnd du den deinen nicht So stee freyleich für In vnd mach den sparren Sticht er dir denn oben zw° So arbit Im nach dem gewicht ~	Vytáhl-li on dýku a ty svou ne, tak se postav volně před něj a udělej Krokve (<i>může znamenat střeh překřížených rukou, jak je popisuje níže Hundfelt</i>), bodá-li tě pak nahoře, tak mu pracuj s rovnováhou.

2b. Boj s dýkou Mistra Martina Huntfelta

94 r	Das Ist das fechten das maister martein huntfeltz gesatz vnd geticht hat mit dem degen Dem got genädig seÿ	Toto je boj s dýkou, jak jej mistr Martin Huntfelt, bůh mu buď milostiv, sestavil a sepsal
	Merck wenn dir ein° zu° sticht mit dem degen vnden zu° dem leib vnd hat den degen gefast das die scheib vorñ an der hant stet ~	Věz, když ti někdo bodá dýkou dole na tělo a uchopil dýku tak, že disk vpředu na ruce se nalézá ...
	Das prich also	To prolom takto
	Item halt dein lincke hant für dir an dem pauch vnd wenn er vnden zu° sticht so slach In mit der lincken hant oben auf sein rechte arm~ vnd var Im Innwendig vnden durch sein rechten arm~ vnd das dein lincker arm~ aus wendig auf sein rechten chüm vnd trit wol zu° Im vnd heb vber sich vnd prich ÿm den arm~ vber dein lincke achsel ~	Tedy drž svou levou ruku před sebou na pupku a když ti dole bodá, tak ho uhoď levou rukou vrchem na jeho paži a přejdi mu vnitřkem zespod skrz jeho pravou paži tak, že tvá levá paže vně na jeho pravou přijde a pokroč hodně k němu a zvedni <jeho paži> nad sebe a zlom mu paži přes své levé rameno.
	Das ist ein ander pruch	Toto je další zneškodnění:
	Merck wenn er dir vnden zu° sticht so fall ÿm von oben nider mit der lincken hant in den degen das dein daum von dir stee vnd slach mit der rechten hāt von vnden auf ÿm vnder sein rechte arm~ vorñ peÿ der hant so volgt dir der degen	Věz, když ti on dole bodá, tak mu padni shora dolů levou rukou na dýku tak, že tvůj palec stojí před tebou a prašti mu pravou rukou ze spodu nahoru, pod jeho pravou paži vpředu u ruky, takže ti podvolí dýku.
	Aber ein pruch	Další prolomení
	Merck wenn er dir vnden zu° sticht so begreif im die hant mit deiner	Věz, když ti dole bodá, tak mu uchop ruku svou
94v	lincken hant vnd lauf ÿm mit dem haubt durch den arm~ vnd begreif in in dem lauf mit der rechten hant sein rechts pain vñ trag in also wo dw hin wild Oder slach von vnden auf In vnder den elpogen mit der rechten hant hinden in das gelenck ~	levou rukou a proběhni mu hlavou skrz paži a uchop v běhu pravou rukou jeho pravou nohu a nes jej takto, kamkoliv chceš. Nebo jej prašti zespod nahoru pod loket pravou rukou vzadu do kloubu
	Aber ein pruch	Další prolomení
	Merck wenn er dir vnden zu° sticht so greif ÿm den arm~ mit der lincken hant vnd druck vnder sich vnd fal ÿm mit der rechten hant von vnden auf in den elpogen vnd zeuch do mit vbersich daz ist gu°t	Věz, když ti dole bodá, tak mu uchop paži levou rukou a tlač ji pod sebe a padni mu pravou rukou ze spod nahoru v loktu a s tím táhni nad sebe, to jest dobré

	Das ist wie man den degen aus reissen sol	Toto je, jak by se mělo činit vytrhnutí
	Merck wenn er den degen hat gefast das Im die schaid vorñ an der hant stet so fas deinen auch also Sticht er dir denn vnden zu° so stich mit ým geleich ein vñ pint mit deine~ degen an den sein vnd begreif pald den seinen von oben nider mit der lincken hant das dein daumen gegen dir stee vnd went deinen degen auf sein rechte hant vnd mit der lincken prich seinen degen vber deinen degen vbersich so nýmpstu ým den degen ~	Věz, když on chytil dýku tak, že disk vpředu na ruce stojí, tak uchop svoji stejně. Bodá-li tě pak dole, tak bodni s ním hbitě a navaž se svou dýkou na tu jeho a uchop hned tu jeho zhora dolů levou rukou, tak že tvůj palec proti tobě stojí a otoč svou dýku na jeho pravou ruku a svou levou rukou zlom jeho dýku přes svou dýku vzhůru, takže mu odebereš dýku.
	Aber ein aus reissen	Ještě jedno vytrhnutí
	Merck hat er den degen gefast das die scheib an seine~ klaine finger stet vnd sticht dir oben zu° so ver ker dein lincke hant vnd var von vnden auf vnd be	Věz, když chytil dýku tak, že disk na jeho malíčku leží a bodá ti nahoře, tak přetoč svou ruku a vyjed' zespod nahoru a
95r	greif ým den arm~ vorñ peý der hannt vnder seine~ degen vnd würg ým den degen mit deine~ lincken arm~ vbersich auf	uchop mu paži vpředu u ruky pod jeho dýkou a vykruť mu dýku svou levou paží nad sebe nahoru.
	Also prich das	Takto to prolom
	Merck wenn du auf einen stichst von oben nider vnd hast den degen gefast das die scheib hinden an deiner hant stet Vor setzt er mit verkarter hant es sey mit welich° hant es sey vnd wil dir den rechten arm~ vmb reiben oder den degen aus wurgen so wind Im den degen vber sein hant vñ schneid ým ab die hant ~	Věz, když ty někomu bodáš zhora dolů a chytil jsi dýku tak, že disk vzadu stojí, odstraní-li s přetočenou rukou, ať už je to kterákoliv ruka, a chce-li ti pravou ruku dokola zkroutit nebo dýku vykroutit, tak mu přetoč dýku přes jeho ruku a odřízni mu ruku.
	Aber ein pruch	Ještě jedno prolomení
	Merck sticht er von oben nyder vnd hat den degen gefast das die scheib hinden an der hant stet So fass dein degen auch also vnd stich von vnden auf mit verkarter degen gegen seinen stich vnd lass dir die hant nicht begreifen vnd stich in das gesicht ~	Věz, bodá-li ti zhora dolů a chytil-li dýku tak, že disk vzadu na ruce stojí, tak drž svou dýku také tak a bodni zespod nahoru s přetočenou dýkou proti jeho bodu a nenech si (od něj) uchopit ruku a bodni jej do obličeje.
	Aber ein pruch	Ještě jedno prolomení
	Merck hat er den degen gefast das ým die scheib hinden an der hant stet So fass den deinen auch also sticht er dir denn oben zu° so stich von vnden auf von dein° lincken seitten gegen seine~ stich mit vor kartem degen vnd var mit deine~ degen vber sein arm~ vorñ peý der hant vnd druck nýder mit dem degen vnd mit der lincken ným ým das gewicht peý	Věz, chytil-li dýku tak, že disk vzadu na ruce stojí, tak chytň tu svou stejně, bodá-li ti pak nahoře, tak bodni zespod nahoru z levé strany proti jeho bodu s přetočenou dýkou a vyjed' svou dýkou přes jeho ruku vpředu u ruky a tlač dolů s dýkou a levou rukou mu vezmi rovnováhu za
95 v	dem elpogen ~	loket.
	Merck wenn dw mit deine~ degen vber sein hant gefarñ pist so greif mit deiner linckñ hant vnden durch dein rechte in dein degen klingen vnd druck dein arm~ vast zu°	Věz, když jsi svou dýkou přes jeho ruku prošel, tak uchop svou levou rukou skrz pod svou pravou ostří své dýky a tlač své paže silně k sobě a trhni silně pod sebe, takže jsi mu paži polapil.

	samen vnd ruck vast vnder sich so hastu Im den arm~ gefangen ~	
	Merck hat er den degen gefast das die scheib hinden an der hāt stet vnd sticht dir oben zu° so verker dein lincke hant vnd begreif im do mit sein rechte vnd mit der anderñ hant stich yn wo dw hin wild oder begreif Im das pain mit der rechten vnd chum also zu° ringen ~	Věz, když on chytil dýku tak, že disk vzadu na ruce stojí a bodá ti nahoře, tak přetoč svou levou ruku a uchop mu s ní jeho pravou a druhou rukou ho bodni kam chceš, nebo mu uchop nohu pravou a přejdi k zápasu.
	Merck wenn du Im mit lincker vorkarter hant sein rechte hant begriffen [das »b« war ursprünglich ein »g«] so slach in mit der rechten hant von oben nyder in die arm~püg vnd prich ym sein rechten arm~ vber deinem rechten ~	Věz, když jsi mu levou přetočenou rukou jeho pravou ruku uchopil, tak ho udeř pravou rukou shora dolů na ohbí paže a prolom mu jeho pravou paži přes tvou pravou
	Item wenn ein° von vnden auf sticht so stich du starck von oben nyder den hölen stich vnd tempf yn ~	Tedy, když někdo zdola nahoru bodá, tak bodni silně zhora dolů skrytý bod a típni ho.
	Merck das haist der schlüssel dar vmb das man alle schlos do mit auf schleust der get also zu wenn einer auf dich sticht mit eine~ degen vnd du in den henden kain were nicht hast so stee still vñ leg dein hendt eine auf die ander dar aus soltu auf schliessen alle schlos gegen dem degen einer stech auf dich oben	Věz, toto se jmenuje Klíč, protože s ním člověk všechny zámky odemkne, ten je tedy k tomu, když na tebe někdo bodá dýkou a ty v rukou žádnou nemáš k obraně, tak stůj klidně a polož své ruce jednu na druhou, z tohoto bys měl odemknout všechny zámky proti dýce, kterou jeden na tebe bodne nahoře
96 r	oder vnden ~	nebo dole.
	Merck die pruch aus dem schlüssel mit leren henden	Věz prolomení z Klíče s prázdnýma rukama
	Merck sticht dir einer oben zw° mit dem degen so ver ker dein rechte hant vnd fach seinen rechten arm~ vorñ pey der hant vnd raýd ym den arm~ vmb vnd mit der lincken nym ym das gewicht pey dem elpogen vnd die weil dw ym das gewicht nympst so stos mit dein° rechten hant seinen rechten arm~ oben vber deinen lincken vnd heb mit dem lincken arm~ seinen rechten vbersich auf so hastu In gefangen vnd magst neben ym essen vnd trincken das er von dir nicht mag kumen ~	Věz, bodá-li ti nahoře dýkou, tak přetoč svou pravou ruku a zachyt' jeho pravou paži vpředu u ruky a ved' mu paži dokola a levou mu vezmi rovnováhu za loket a zatímco mu rovnováhu bereš, tak vraž pravou rukou jeho pravou paži nahoře přes tvou levou a zvedni levou paži jeho pravou nad sebe nahoru, takže jsi ho polapil a můžeš vedle něj jíst a pít tak, že on od tebe nemůže odejít.
	Aber ein pruch mit lerñ henden	Jedno prolomení s prázdnýma rukama
	Wenn dir einer vnden zu° sticht so fall ym mit der lincken hant auf sein rechte vnd halt die fest vnd greif mit rechter verkartter hant vnden in sein degen vnd wend ym sein degen von vnden auf zw° seine~ leib mit der spitz vnd lauf mit dein° prust hinden an den degen so stichstu yn mit seine~ aigen degen ~	Když ti někdo dole bodá, tak mu padni levou rukou na jeho pravou a drž ji silně a uchop mu pravou otočenou rukou dole jeho dýku a otoč mu jeho dýku zespodu nahoru hrotem do jeho těla a naběhni hrudí zezadu na dýku, takže jej bodneš jeho vlastní dýkou.

	Aber mit leren hendñ	Opět jedno s prázdnýma rukama
	Wenn dir einer mit dem degen vnden zu° sticht so begreif ým den arm~ arm~ mit paiden henden vnd lauf ým durch den arm~	Když ti někdo dýkou dole bodá, tak mu uchop paži oběma rukama a proběhni mu skrz paži
	vnd halt fest So prichstu Im den arm~ auch nýmpstu Im den degen ob dw wild ~	a drž silně, takže mu zlomíš paži, také mu vezmeš dýku, pokud chceš.
	Ein anders	Jedno další
	Wenn dw Im den arm~ mit paiden henden begriffen hast So raid vmb vnd wendt dich durch auf dein rechte seitten vnd prich ým den arm~ vber dein lincke achsel	Když jsi mu paži oběma rukama uchopil, tak ved' (<i>nebo běž</i>) dokola a otoč se skrz na svou pravou stranu a zlom mu paži přes své levé rameno.
	Aber mit leren henden	Opět s prázdnýma rukama
	Wenn dir einer zu sticht So begreif ym den arm~ mit paiden henden vnd trit wol zw ým vnd wendt dich auf dein rechte seitten vnd prich ým den arm~ vber dein prust Oder treib das ringen Var mit deiner lincken hant vorñ für sein hals vnd schreit mit deinem lincken fues hinder seinen rechten vnd wüř ýn vber dein lincks knýe aus dem fuess ~	Když ti soupeř bodá, tak mu uchop paži oběma rukama a postup hodně k němu a otoč se na svou pravou stranu a zlom mu paži o svou hruď. Nebo zkus zápas: Jdi levou rukou vpředu po jeho krku a přikroč levou nohou za jeho pravou a svrhni jej přes své levé koleno z nohou.
	Mit leren henden	S prázdnýma rukama
	Wenn er sticht so begreif Im die rechten hant mit deine° lincken vnd mit der rechten begreif Im vnden den elpogen vñ zeuch do mit do mit zu° dir vnd mit der lincken stos ým den arm~ oben von dir vnd spring mit deinem rechten fuess hinder seinen lincken vnd wüř ýn aus dem fuess vber dein rechtzs knýe ~	Když on bodá, tak mu uchop pravou ruku svou levou a pravou mu uchop dole loket a táhni s tím k sobě a levou mu vraž paži nahoru od sebe a vyraz svou pravou nohou za jeho levou a svrhni ho z nohou přes své pravé koleno.

3. Slovník

Stará němčina	Moderní němčina	Překlad
aber	aber	ale, ještě, takto
abschneiden, schned ab	abschneiden	uříznout, odříznout
anheben sich	anheben	začít, začínat
ansetzen	ansetzen, anstechen	nabodnout
arm	der Arm	paže
auf	auf	nahoru
aussen	außen	vně, z venku, na vnější straně
auswendig	auswendig	vnější, vně
auswurgen	würgen	vykrotit
begreifen	behreifen	uchopit
beyn	das Bein	noha
claine	kleine	malý
claine vinger	der kleine Finger	malíček
degen	der Dolch	dýka
denc, tenc, denckñ	link	levý
denn	dann	pak
drucken, druck	drücken	tlačit, zatlačit
ee	ehe	dříve než, předtím než
elpogn	der Ellbogen	loket
emföhen, empfahe	aufnehmen	zachytit, navázat
erst	erste	první
essen	essen	jíst
fachen, fach	fachen	chytit, ulovit
fall, fallen	fallen	padnout, spadnout
fangen	fangen	polapit, chytit
fassen, fass	fassen	uchopit, chytit
feler	der Fehler	chyba, úskok
gefangen	viz. fangen	vyjel, přešel
gefarñ	od varen, fahren	

gefast	od fassen	chytit, držet
gleich	gleich	stejně, podobně, hned
gelenck	dat Gelenk	kloub
gemaht, gemacht	das Genitale	genitálie
gesatz	od setzen	napsat, stanovit
gesicht	das Gesicht	tvář, obličej
gezogen	gezogen	vytáhl
(gewich)	die Weiche	slabina
gewicht	das Gewicht	váha, hmotnost, rovnováha
greifen, greif	greifen	vzít, chytnout, lapnout
hant	die Hand	ruka
heben, heb	heben	zvednout, zdvihnout
hie	hier, jetzt	nyní, teď, zde, tady
hin	hin	tam, pryč, zničený
hinden	hinten	vzadu
hölen	heimlich	tajný, skrytý
huff, hüfft	die Hüfte	bok, kyčel
innwendig	inwendig	vnitřní, uvnitř, vnitřně
lauf, lauffen	laufen	běhat
legen, leg	legen	klást, položit
leib	der Leib	tělo
lere, lerñ, leren	leere	prázdné, prázdná
macht	machen	dělat
mercken	merken	všimnout si, zapamatovat si
nýder	nieder	dolů
nýmpstu	od nehmen	vzít, sebrat
oben	oben	nahoře
pain, pein	das Bein	noha
pauch	der Bauch	břicho, pupek
peide	beide	obě
peÿ	bei	u, vedle
prich, prechen	brechen	zlomit
prust	die Brust	prsa, hrudník
punct, punkt, punt, püg	der Punkt, der Mittelpunkt	článek, střed

raiden, raid	reiten	jet, rajtovat, uvést se do něčeho
reiben ruck, rüch	reiben der Rücken	vykroutit záda
rucken, ruck	rucken	trhnout, ztrhnout
sam seite scheib schlüssel	als die Seite die Scheibe der Schlüssel	jako, když strana, bok disk klíč
slachen, schlach	slagen	udeřit, praštit
sparren spitz	der Spitz	Krokve špička, hrot
springen, spring	springen, aufspringen, dringen	skočit, přiskočit, vyrazit, proniknout
stee stichen	od stehen stechen	stát bodat
still	still	klidný, klidně
stosen	stossen	vrazit, udeřit, hodit
stuck	der Teil, das Stück, der Abschnitt	část, díl, kus, odstavec
swing, schwing	schwingen	máchnout, kmitat, mávat
tempfen, tempf	hervorquellen, dampfen, dämpfen	vyprýštit, tlumit, utlumit, típnout
Thu°et	od tun	činit, dělat
tragen	tragen, besizen	nosit, vlastnit
triiit trincken	treten trinken	jít, kráčet pít
uohse, üehse, vchsen, uchsen	Achsel, Achselhöhle	podpaží
vachen, vach	viz. fachen	
varen, var	fahren, ziehen, gehen, sich bewegen, folgen	jet, vytáhnout, jít, pohnout se, následovat
vaß vast vber, uber	viz. fassen fest, stark über	hodně, silně přes, nad
verfaren, verfar	verfahren	přesunovat, pojíždět
verkart	od kehren	obrátit, převrátit

verschliessen	verschliessen	uzavřeno, uzamčeno
vnden, unden	unten	dole
volgen	folgen, gehorchen	následovat, poslechnout, podvolit
von inwendig	von innen	zevnitř
von oben	von oben	shora
von unden	von unten	zdola
vor setzen	versetzen	zastavit, odstranit
vorn	vorn	vpředu, na před. místě
wenden, went	wenden	otočit, obrátit
weren, were	wehren; sich wehren mit	bránit, hájit; chránit se s něčím
werffen, wurf	werfen	hodit, vrhnout
winden	winden	překroutit, přemotat
wurgen, wurg	würgen	škrtit, kroutit
ÿn	ihm	ho, jeho
zeuchen, zeuch	ziehen	táhnout
zw° samen	zusammen	dohromady, spolu

4. Zdroje

1. Transkribce rukopisu od Dierka Hagedorna

http://www.hammaborg.de/de/transkriptionen/peter_von_danzig/start.php

2. Slovníky Mittelhochdeutsch od Gerharda Köblera

<http://www.koeblergerhard.de/germanistischewoerterbuecher/mittelhochdeutscheswoerterbuch/mhdwbhin.html>